



Fellesforbundet

Beretning 2014





Medlemmene sa nei i uravstemningen for Riksavtalen. Her er en del av medlemmene i forhandlingsdelegasjonen på vei ut fra Riksmeklerens kontor. Foto: Håvard Sæbø

Forord og sammendrag

LO-sekretariatet vedtok i februar 2014 å gå for et forbundsvist tariffoppgjør. Det var startsignalet for en lang og travel periode for ansatte og tillitsvalgte i forbundet. Som ventet ble det meklinger på flere av overenskomstene. Meklingen for Industriooverenskomsten (frontfagene) trakk ut og var ikke ferdig før nærmere 19 timer på overtid. I meklingen ble partene enige om å utrede en framtidig tjenstepensjonsløsning som gir ansatte innflytelse over egen pensjon. Det ble gitt et generelt tillegg til alle på kr 0,75 per time, og ekstra løft for lønnssetter på teko-området på 1,25 per time. Det ble enighet om en bestemmelse som styrker ufaglærtes mulighet til å ta fagbrev, og en som legger til rette for styrket opplæring i språk, sikkerhetskunnskap og arbeidskultur for arbeidsinnvandrere. Resultatet av meklingen ble vedtatt i den påfølgende uravstemningen.

Uravstemningen for Riksavtalen endte derimot i et klart nei-flertall blant medlemmene, og forbundet forberedte seg derfor på en konflikt på dette området. Det ble varslet streik for 2621 medlemmer ved 69 bedrifter i et første uttak fra arbeidstidas begynnelse mandag 12. mai. Men to dager før dette møttes partene hos Riksmekleren, og det ble der enighet om et forbedret anbefalt forslag på den økonomiske delen. Dermed ble

streiken avblåst og nytt forslag sendt ut til uravstemning. Dette ble vedtatt med et klart flertall.

Det ble sen høst før alle overenskomstene var ferdig revidert. For overenskomsten ved AIM Norway, ble mekling utsatt til februar 2015.

For første gang i Fellesforbundets historie ble forbundet selv rammet av konflikt. Som følge av overenskomstforhandlingene mellom Arbeiderbevegelsens Arbeidsgiverforening (AAF) og Handel og Kontor, ble alle kontoransatte ved hovedkontoret i forbundet tatt ut i streik. Konflikten varte i åtte dager.

En prioritert oppgave i 2014 var at forbundet skulle besøke alle bedrifter med tariffavtale. Totalt ble det gjennomført 3 712 bedriftsbesøk, de fleste av dem i samarbeid med lokalavdelingene.

Forbundet hadde i 2014 en svak økning i medlemstallet. Ved årskiftet hadde forbundet 148 695 medlemmer.

Også i 2014 ble det i hele forbundets organisasjon jobbet aktivt mot sosial dumping. En annen sak det ble jobbet aktivt mot, var regjeringens arbeidslivspolitikk. Forbundet uttrykte blant annet stor



Arbeiderpartiets daværende leder Jens Stoltenberg besøkte forbundsstyret like før han gikk av som partileder.

bekymring for endringene som ble gjort i permitteringsregelverket og nedgangen i antall tiltaksplasser.

Utspill og forslag fra den nye Høyre/Frp-regjeringen preget mye av det faglig politiske arbeidet i 2014. Regjeringen fremmet blant annet forslag om viktige negative endringer i arbeidsmiljøloven. Forslaget førte til omfattende debatt og mobilisering i fagbevegelsen. Forbundet startet forberedelsene til kommune- og fylketingsvalget 2015 og sendte allerede i 2014 ut et tipshefte om dette til lokalavdelingene.

Annet om forbundet

På grunn av tariffoppgjøret fikk vi mye omtale i mediene i 2014. Totalt ble det notert over 48 915 treff i alle medier på navnet Fellesforbundet. Dette fordeler seg slik: Webkilder 36 931, papir 11 984 og radio/tv 70.

Forbundets internettside hadde i 2014 totalt over 146 870 besøk og med 476 694 sidevisninger. Til sammen var det 75 038 unike besøkende på www.fellesforbundet.no.

Forbundet brukte sosiale medier aktivt gjennom året. Vi har en egen offisiell Facebook-side, vi

har en lukket Facebook-gruppe og forbundsleder Arve Bakke har en offisiell side på Facebook. Forbundet benytter også Twitter Google+, YouTube og LinkedIn.

Fellesforbundet produserte i 2014 to rekrutteringsfilmer. Budskapet i filmene var: "Det er godt det finnes regler i arbeidslivet! Stå sammen med noen som kan det - bli medlem i Fellesforbundet, du også!" Filmen ble spredd på sosiale medier, og ble dessuten vist på kino over hele landet og ellers brukt i rekrutteringsarbeidet.

Fellesforbundets selskap AS Eiendommer solgte i 2014 alle sine aksjer i datterselskapet AS Lilletorget 1 til eiendomsselskapet Entra. Dette innebærer at bygget, som blant annet inneholder forbundets hovedkontor ble overtatt av Entra og det skal rives og gi plass til et nytt moderne bygg. Entra planlegger et såkalt Plusshus (Urban+) som skal bli den mest miljøvennlige sentrumsbygningen i Norge. Fellesforbundet har rett til å leie kontorer i det nye bygget når det står ferdig.

Representantskapet

Fellesforbundets representantskap hadde ett møte i 2014 der Arbeiderpartiets nyvalgte leder Jonas

Gahr Støre, innledet om den faglig-politiske situasjon.

Forbundsstyret

Forbundsstyret hadde ni møter i 2014. Arbeiderpartiets daværende leder Jens Stoltenberg holdt en innledning i forbundsstyret i februar, like før han gikk av som partileder.

Følgende medlemmer fikk forbundets høyeste utmerkelse, "Pioneren" i 2014:

Bjørn Olav Nordhaug, Fellesforbundet avdeling 10, Ingvald Myrseth, Fellesforbundet avd 53 Nordre Nordland og Sør-Troms, Arvid Langeland, Fellesforbundet avdeling 19 Sogn og Fjordane Fagforening, Jan O. Engsmyr, Fellesforbundet avdeling 26 Østfold Fagforening og Raymond Marthinsen, Fellesforbundet avdeling 7 Vestfold.

Forbundsstyret hadde følgende medlemmer i 2014: Forbundets ledelse: leder Arve Bakke, nestleder Anders Skattkjær, forbundssekretær Jørn Eggum, forbundssekretær Clas Delp, forbundssekretær Steinar Krogstad, forbundssekretær Kine Asper og forbundssekretær Halvor Langseth.

Øvrige medlemmer: Tom Syversen , Østfold, Bjørn Larsen, Østfold , Magne Glimdal, Oslo/Akershus, Terje Erik Fjellum, Oslo/Akershus, Tore Skjelstadaune, Oslo/Akershus, Petter Vellesen, Oslo/Akershus, Jarl Kurud, Hedmark, Jan Wiggo Hageløkken, Oppland, John Erik Molin, Buskerud, Stein-Roar Eriksen, Buskerud, Rolf Geir Hillestad, Vestfold, Arne Hagen, Telemark, Bjørn Gottschlich, Aust-Agder, Arnfinn Reinertsen, Vest-Agder, Eldar Myhre, Rogaland, Torleiv Nordbø, Rogaland, Sisilie Benjaminsen, Rogaland, Atle Tranøy, Hordaland, Mads Wiik Kleven, Hordaland, Roar Abrahamsen, Hordaland, Cecilie Søllesvik, Møre og Romsdal, Bjørn Inge Fossmo, Sør-Trøndelag, Svein Erik Veie, Nord-Trøndelag, Tommy Rannov Nystad, Nordland, Finn Allan Westjord, Nordland, Ronny Johansen, Troms/Finnmark, Bjørn Sigurd Svingen, Oppland og Elisabeth Sollie, Sør-Trøndelag(til og med januar 2014) Marie Slåen Granøien, Sør-Trøndelag (fra og med februar 2014).

Ved utgangen av året var det 141 ansatte i forbundet. Det var én mer enn det var ved forrige årsskifte.



Forbundet produserte to rekrutteringsfilmer i 2014, regissør for filmene var Petter Tangmyr (t.h.). Bildet er hentet fra innspillingen av filmene.

Arbeidslivsarbeidet

Tariffpolitikken

Hovedoppgjøret 2014 ble gjennomført som et forbundsvist oppgjør med Industriovertenskomsten som frontfag. Det ble etter forhandling og mekling enighet mellom Fellesforbundet og Norsk Industri om et anbefalt forslag.

I tariffoppgjøret 2014 fremmet Fellesforbundet forslag om avtalefesting av tjenstepensjonsordninger, etablering av brede ordninger som sikrer pensjonsopptjening ved jobbskifte og likepensjon mellom kvinner og menn. Brede ordninger vil gi lavere forvaltings- og administrasjonskostnader. Det arbeidsgiver sparer kan benyttes til å øke pensjonsopptjening for den enkelte ansatte. I tillegg kan brede ordninger sikre opptjening ved jobbskifte.

Norsk Industri gikk på prinsipielt grunnlag i mot Fellesforbundets krav. De mente dagens pensjonsordninger er tilfredsstillende og at bedriftene selv må vurdere behovet, de økonomiske forholdene og øvrige forhold knyttet til ytterligere tjenstepensjonsordninger for de ansatte. Men vi oppnådde enighet om å starte et utredningsarbeid. Det tas sikte på at arbeidet skal være ferdig innen 31. desember 2015.

Videre ble det avtalt bestemmelser som styrker ufaglærtes muligheter til å ta fagbrev og bestemmelser som legger til rette for styrket opplæring i språk, sikkerhetskunnskap og arbeidskultur for arbeidsinnvandrere og det ble gitt sterke forpliktelser fra regjeringen om fagopplæring og om norskopplæring for arbeidsinnvandrere.

Det ble gjennomslag for en tariffesting av kravet om 14/28 (2/4) offshorerotasjon og en videreføring av rammeavtalen for innarbeidingsordninger med styrking av tillitsvalgte innflytelse i spørsmål om overtidarbeid.

Det ble gitt et generelt tillegg på kroner 0,75. For Teko-området ble det gitt et tillegg på kroner 2,00. Videre ble minstesatser, skifttillegg, matpenger og andre betalingssatser justert. I frontfaget og forbundets øvrige overenskomster ble det gjort en rekke endringer.

Aerospace Industrial Maintenance Norway SF (AIM), tidligere forsvarets verksteder på Kjeller, er skilt ut som statsforetak under Forsvarsdepartementet og tilmeldt Spekter. Her ble det forsøkt

meklet fram opprettelse av ny overenskomst (B-del). Dette lyktes ikke og det ble enighet om å ta pause fram til 2. februar 2015 og gjeldende avtale (VO-forsvaret 2012-2014) er prolongert til meklingsens utløp.

Rapporten fra det *Det tekniske beregningsutvalget* anslår lønnsveksten fra 2013 til 2014 til 3,0% for gjennomsnittlig industriarbeidere. Det er beregnet at konsumprisindeksen steg med 2,0% fra januar 2014 til januar 2015. Dette betyr at forbundets medlemmer i snitt har oppnådd en bedring i kjøpekraften.

Tariff- og kontingenttrekkavtaler

Fellesforbundet hadde ved utgangen av 2014 tariffavtale på 5 044 bedrifter. Totalt er dette 104 færre bedrifter enn ved utgangen av 2013. I 2014 ble det inngått tariffavtale ved 211 bedrifter med i alt 2 127 medlemmer. Det er 27 flere nye avtaler enn i 2013.

Se tabell 1 og 2 i tabelldelen bak i beretningen

Forbundet har i perioden sendt varsel om plassoppsigelse til seks bedrifter som ikke er tilknyttet arbeidsgiverorganisasjoner i forbindelse med krav om opprettelse av tariffavtaler.

Av totalen på 5 044 bedrifter er 3 725 bedrifter tilsluttet arbeidsgiverorganisasjoner og 1 319 enkeltstående bedrifter.

I 2014 var det 1 349 bedrifter der det kun er inngått kontingenttrekkavtale. I 2014 ble det inngått 275 kontingenttrekkavtaler ved nye bedrifter. Det er 34 flere nye avtaler enn i 2013.

Juridisk bistand og rettsavgjørelser

Juridisk bistand ytes i yrkesskadesaker og stillingsvernaker i forbindelse med omstillinger og nedbemanning. Forbundet har fortsatt mange saker som går på bistand til utenlandsk arbeidskraft i forbindelse med manglende utbetaling av lønn, underbetaling og feriepenger. I tillegg kommer saker hvor forbundet har behov for juridisk rådgivning og veiledning generelt.

I 2014 ble det avsluttet 120 saker der forbundet hadde tatt ut stevning. Dette er på samme nivå som i 2013. Det ble avsagt dom i fire saker. Tre av disse ble vunnet og en tapt. Det er totalt utbetalt 22,4



Forbundsleder Arve Bakke og administrerende direktør Stein Lier-Hansen (i midten) hadde møte med statsråd Torbjørn Røe Isaksen under meklingen for Industriovertenskomsten.

mill kroner i erstatning til medlemmer i de avsluttede juridiske sakene i 2014.

På vegne av to permitterte arbeidstakere som hadde fått avslag på dagpenger under permittering, ble det i 2014 fremmet en sak overfor Høyesterett. Saken hadde sitt utgangspunkt i NAVs avslag på dagpenger for to arbeidstakere ved Grytting Trykkpartner AS, Orkdal. Anke over avslaget ble opprertholdt av NAV Klageinstans, Trygderetten og Lagmannsretten. Avslagene var begrunnet i at ordningen med dagpenger ikke gjaldt ved permittering som skyldtes vanlig markedsrisiko, og at permitteringene i dette tilfellet var forårsaket av markedsmessige svigninger som ikke kunne sies å være spesielt uforutsigbare.

Saken berører rettsgrunnlaget for dagpenger under permittering og forbundsledelsen besluttet at Fellesforbundet skulle tre inn som partshjelpere sammen med LO samtidig som også NHO og Norsk Industri trådte inn som partshjelpere i ankesaken for Høyesterett.

Ankesaken, som var rettet mot Staten v/ Arbeids- og velferdsdirektoratet, ble behandlet i Høyesterett 18.-19. mars og dom ble avsagt 31. mars 2014 der Staten tapte på alle punkter og ble idømt å

betale saksomkostningene for lagmannsretten og Høyesterett. Kort oppsummert kom Høyesterett enstemmig til at Folketrygdlovens § 4-7 ikke kan forstås dit hen at det ikke skal utbetales dagpenger ved permittering som følge av arbeidsmangel forårsaket av normale markedssvigninger.

Se tabell 3 i tabelldelen bak i beretningen

Godkjenning av arbeidstidsordninger

Etter AML § 10-12 kan det inngås avtale mellom fagforening med innstillingsrett og den enkelte bedrift om arbeidstidsordninger som avviker fra lovens alminnelige bestemmelser. Seks av LOs forbund, deriblant Fellesforbundet, inngikk i mars 2011 forbundsavtalen om innarbeidingsordninger etter AML § 10-12 (4).

Arbeidstidsordninger med inntil 10,5 timer per dag behandles av forbundet. Alle arbeidstidsordninger utover 10.5 timer per dag godkjennes av LO.

Se tabell 4 og 5 i tabelldelen bak i beretningen

Bedriftsdemokrati

Forbundet arbeidet i 2014 med flere avtaler om opprettelse av konsernutvalg og med enkelte saker opp mot bedriftsdemokratiet om

representasjon i konsernstyrer. For flernasjonale selskap er Europeiske samarbeidsutvalg, ESU (EWC), viktige. For selskaper med hovedkontor i Norge har vi et koordineringsansvar og bistår og koordinerer internasjonalt når ny EWC-avtale skal opprettes. Det ble arbeidet med opprettelse av ny avtale om EWC i Kongsberg Automotive, men prosessen kom ikke i mål i 2014. Flere hotellkjeder har et arbeid på gang for å opprette konsenssamarbeid.

En viktig konsernfaglig oppgave for forbundet er å formidle kontakt og informasjon fra og til nordiske og europeiske forbund og føderasjoner om aktuelle saker i ulike konsern. Forbundet deltar derfor i flere konsernfaglige arbeidsgrupper i nordiske og europeiske føderasjoner, og har ledelsen i det selskapspolitiske nettverket til Industriansatte i Norden.

Likestilling og likeverd

Likestillings- og likeverdsutvalgets hovedprioriteringer har vært kvinners og etniske minoriteters deltakelse på landsmøtet 2015, og likebehandling med særlig vekt på språk. Disse temaene var også sentrale på forbundets likestilling- og likeverds-konferanse som ble arrangert i oktober. Konferansen hadde tre hovedseksjoner; egen organisasjon, arbeidsliv og politikk. Konferansedeltagerne fikk utfordret egne holdninger ved hjelp av Norsk Folkehjelps ”Menneskebibliotek”, der man settes i direkte dialog med mennesker fra ulike minoriteter.

I forbindelse med arbeidet for deltakelse på landsmøtet har utvalget fått utarbeidet oversikt over kvinners og etniske minoriteters deltakelse på landsmøtet i perioden 2003-2011, samt representasjon per avdeling for landsmøtet i 2011. Utvalgets ambisjon er å bidra til økt mangfold på Landsmøtet i 2015.

Utvalget utarbeidet brosjyren ”trakassering i arbeidslivet”, som er en veileder for tillitsvalgte.

Helse, miljø og sikkerhet

Forbundet har brukt mye ressurser på regjeringens forslag til endringer i arbeidsmiljøloven som blant annet berører arbeidstid og midlertidig ansettelser. Vi har beskrevet hvilke konsekvenser lovendringene vil få og at en generell adgang til midlertidige stillinger vil svekke stillingsvernet og føre til færre faste ansatte. Forbundet har påpekt ved enhver anledning at en bransjes utfordringer bare kan løses med å forsterke medbestemmelse - og partssamarbeidet, blant annet en sterkere bransjereetting av arbeidsmiljøutfordringene.

I juni besøkte forbundsleder Arve Bakke og forbundssekretær Jørn Eggum plattformen Sleipner sammen med flere fra forbundet og LO. Der fikk de et innblikk i hvordan det er å jobbe og bo på en plattform.



Det er utarbeidet egen veileder med krav til kommunikasjon og språk på bygge- og anleggsplasser. Dette arbeidet har vært gjort i samarbeid med de andre partene i bygge- og anleggsnæringen, og Arbeidstilsynet.

Forbundet har deltatt i arbeidet med et «HMS-Charter for en skadefri bygge- og anleggsnæring». Arbeidet med HMS-charteret gjøres sammen med BNL, Arbeidstilsynet, arkitektbedriftene og byggherremiljøene. Forskning viser at en god sikkerhetskultur bare kan skapes gjennom faste ansettelser og trygge arbeidsforhold. Forbundets forutsetning for å delta i arbeidet med charteret er derfor at det resulterer i større vektlegging av behovet for faste ansettelser i næringen.



Hotell og restaurant-området har arbeidet med et grunnopplæringskurs for verneombud innenfor eget overenskomstområde. Dette kursmaterialet ble ferdigstilt i 2014.

HMS-utvalget for havbruk har satt i gang en prosess for revidering av en brosjyre for havbruksnæringen høsten 2014. En felles målsetting er å ha den ferdig i 2015.

Fellesforbundet har deltatt aktivt i Petroleums-tilsynets sikkerhetsforum. Dette er et treparts-samarbeid mellom myndighetene, næringen og fagbevegelsen. Her tas opp utfordringer som storulykkeperspektivet, teknologiutvikling, arbeidstakermedvirkning og partssamarbeid. Oljeselskapene har i 2014 iverksatt innsparinger

på mange områder. Forbundet har derfor prioritert å sette konsekvensene av et økende vedlikeholdsetterslep på forumets dagsorden. Fellesforbundet bidro til at den nye regjeringen måtte gjeninnføre ambisjon om å være verdensledende innen HMS offshore i tildelingsbrev til Petroleums-tilsyn for 2015. Den ambisjonen var fjernet i tildelingsbrev 2014 til samme etat.

Forbundet har deltatt i en arbeidsgruppe med Norsk Industri og Statoil for å fornye grunnopplæringsmoduler for verneombud i industrien. Arbeidet ble ferdig rett før jul 2014 og modulen er lansert.

Regionale verneombud (RVO)

Forbundets 14 regionale verneombud for byggefagene la i 2014 ned et betydelig arbeid på det

forebyggende plan. Verneombudene gjennomførte vel 4000 byggeplassbesøk. Fellesforbundets regionale verneombud har stanset arbeid i henhold til arbeidsmiljølovens § 6-3, umiddelbar fare for liv og helse, 1899 ganger. RVO'enes arbeidssituasjon preges av et økt innslag av kriminelle miljøer på byggeplassene, hvor RVOene må ta hensyn til egen sikkerhet.

Forbundet har vært en aktiv deltaker i samarbeidsprosjekter finansiert av fondsstyret for de regionale verneombud i bygge- og anleggsbransjen.

Ordningen med den regionale verneombudsordningen for hotell, restaurant og renhold hadde sitt første hele driftsår i 2014. Det har vært viktig for ordningen å ha fokus på besøksstrategi, felles opptreden og opplæring i oppstartsfasen. Besøktallene for 2014 viser at de har vært innom 108 hoteller og 723 restauranter i sitt første driftsår.

Inkluderende arbeidsliv

I mars 2014 undertegnet partene i arbeidslivet og regjeringen en ny IA-avtale. Fellesforbundet og Norsk Industri har startet arbeidet med å revidere en felles IA-brosjyre. Et tilsvarende arbeid ble påbegynt sammen med Byggenæringens Landsforening.

Arbeid mot sosial dumping og useriøsitet i arbeidslivet

Fellesforbundet videreførte i 2014 innsatsen mot sosial dumping og var en sentral aktør i kampen mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.

Forbundets allmenngjorte områder i byggfag, skips- og verftsindustrien og jordbruks- og gartnerinæringene ble videreført etter tariffoppgjøret 2014.

I bemanningsselskapene blir det stadig større bruk av "fast ansatt uten lønn mellom oppdrag". Forbundet aksepterer ikke dette som en fast ansettelse. Slike kontrakter skaper stor usikkerhet for arbeidstakerne. Forbundet ba i denne sammenheng Arbeids- og sosialdepartementet avklare om "fast ansatte uten garantilønn" er en legitim ansettelsesform i forhold til gjeldende lovverk. Henvendelsen ble også fulgt opp med spørsmål til statsråden fra Arbeiderpartiets fraksjon i Stortinget.

Høyre/Frp-regjeringen la fram forslag til endringer i arbeidsmiljøloven som blant annet omhandler økt mulighet for utvidelse av dagens arbeidstidsbestemmelser, større fleksibilitet i bruk av overtid og hvor det også åpnes for mer bruk av helgearbeid og midlertidige stillinger. Forbundet jobbet politisk opp



Organisasjonsarbeider Rune Tønnesen i Fellesforbundet avd. 8 Telemark snakker

mot regjering og opposisjonen for å få regjeringen til å trekke disse forslagene. Stortinget vil behandle saken i løpet av vinteren 2015.

I arbeidet for å bekjempe sosial dumping har forbundet og Byggenæringenes landsforening (BNL) samarbeidet om konkrete prosjekter for å styrke det seriøse arbeidslivet i byggebransjen. Det er også opprettet samarbeid med etater som Arbeidstilsynet, skatteetaten og politiet for å styrke kampen mot arbeidslivskriminalitet.

I bilbransjen er det påbegynt et arbeid for bekjemp-



med polske hyttebyggere i Vågsli som hadde jobbet for 50 kroner i timen sist vinter. Foto: Håvard Sæbø

else av useriøsitet og sosial dumping. Bilpleie utpeker seg som et sørgelig naturlig satsningsområde, og er mål for en strategi utarbeidet sammen med lokale avdelinger i forbundet som prioriterer dette. Aktiviteter og tiltak knyttet til dette gjøres også i samarbeid med Norges Bilbransjeforbund (NBF) og Arbeidstilsynet.

Forbundet har i 2014 hatt fokus på det offentlige som innkjøper og betydningen av å ha en innkjøpspolitikk som fremmer et seriøst arbeidsliv. Særlig legges det vekt på at det ved offentlig anbud skal settes krav til tilbydere om at disse

skal være lærebedrifter, at det skal være lærlinger i prosjektene, egenbemanning og et maksimalt antall en kjede av underentreprenører kan bestå av. Fafo la våren 2014 fram en foreløpig evaluering av samarbeidet mellom Fellesforbundet og Latvisk bygningsarbeiderforbund (LCA). Forbundsstyret vedtok å fornye avtalen med LCA for to år. Forbundsledelsen fikk i denne forbindelse i fullmakt å utrede muligheten for å videreføre forbundets LCA-engasjement innenfor rammen av et bredere nordisk/baltisk organisasjonsprosjekt, slik som prosjektet Baltic Organizing Academy (BOA).

Samfunnspolitisk arbeid

2014 ble et nytt år der verdensøkonomien utviklet seg svakere enn forventet. Uro i Ukraina og i Midtøsten reduserte veksten, og euro-sonen har fortsatt svak vekst. Noe bedre vekst i USA ble bremset av lavere vekst i Kina. Økte petroleumsinvesteringer har vært en motor for veksten i Norge de siste årene. En halvering av oljeprisen siden sommeren 2014, samt svært stor usikkerhet rundt videre prisutvikling, har i stor grad påvirket oljeselskapenes vilje til å investere framover. Utviklingen i kronekursen er en av de viktigste rammebetingelsene for inntjeningen både for våre eksportbedrifter og reiselivsbedrifter. Sammenliknet med 2013 svekket krona seg med 5,3 prosent i 2014. En lavere kronekurs gir større salgsinntekter fra utlandet og mulighet for styrket konkurransekraft og økt salg. Den tradisjonelle fastlandsindustrien gjorde det derfor relativt godt i 2014.

Leverandørbedriftene til olje- og gass er i en svært krevende situasjon. Konkraft-rapporten om norske offshoreverfts konkurranseevne kom med anbefalinger om tiltak rettet både til næringen selv og til myndighetene. Noen av anbefalingene er fulgt opp i 2014, men mange gjenstår. Etter at i praksis samtlige kontrakter for større nybygg gikk til Asia i 2012/13, kunngjorde Statoil en større reduksjon i vedlikeholds- og modifikasjons (VoM)-markedet i februar 2014. Varsel om oppsigelser og permitteringer har etter dette vært omfattende for mange aktører.

I 2013 økte regjeringen arbeidsgivers lønnsplikt ved permittering fra 10 til 20 dager. I tillegg reduserte den dagpengeperioden fra 30 til 26 uker. Arbeidet med å få reversert denne endringen fortsatte i 2014, både i innspill til statsbudsjett og høring i Arbeids- og sosialkomiteen i forbindelse med arbeidet med statsbudsjettet 2015.

Det næringspolitiske arbeidet

Forbundet har overfor enkeltbedrifter, bransjeforeningen Norsk olje og gass og myndighetene gitt uttrykk for engstelse over at unødige mange har måttet forlate olje- og gass bransjen på grunn av kortsiktige tilpasninger. Etter Fellesforbundets mening gjøres det for lite for å bevare kompetansen i næringen fram til oljeprisen igjen har stabilisert seg, og arbeidet med Johan Sverdrupfeltet kommer i gang for fullt om et par år. Både økt vedlikehold og økt satsing på forskning og utvikling kunne bidra til å dempe svingningene.

Forbundet har påpekt at det er i slike situasjoner vi trenger gode permitteringsregler som, kombinert med bedriftsinterne kompetansetiltak, rustar oss for oppgaver vi vet ligger foran oss.

Forbundet var invitert til å komme med innspill til den regjeringsoppnevnte Produktivitetskommissjonen i mai. Her understreket forbundet betydningen av gode trygdeordninger for å opprettholde høy evne og vilje til omstillinger. En høy andel organiserte bedrifter og arbeidstakere bidrar til forutsigbarhet og effektiv konfliktløsning. Fagarbeidere som kan og vil si fra om forhold i produksjonen som kan gjøres annerledes og bedre, er viktige for produktiviteten.

Det regjeringsoppnevnte Skog 22-utvalget jobbet gjennom hele 2014 fram en rekke anbefalinger som kan bidra til en ny giv i næringen. Skog- og trenæringen er en av få komplette verdikjeder i Norge, og vi utnytter i dag mindre enn halvparten av det som årlig vokser i skogene våre. Rapporten beskriver mulighetene for en firedobling av vekstpotensialet. Forbundet har deltatt aktivt i arbeidet med strategien og vært representert i flere av arbeidsgruppene.

Den rød-grønne regjeringen fikk på plass CO2-kompensasjonsordningen for industrien. Det forelå i 2014 klager fra flere bedrifter over avkortninger som miljødirektoratet har foretatt i utregning av støtten. Forbundet har samarbeidet med Norsk Industri for å vurdere om direktoratet og Klima- og miljødepartementet bryter intensjonene med ordningen. Vi har nådd fram med argumentasjonen og funnet løsninger for Hunton på Gjøvik og Huntonit i Vennesla, som falt utenfor ordningen fordi de er plassert i næringskode for byggevarer og ikke treforedling. For andre er klagesakene ennå ikke avklart.

Bygg21 ble etablert gjennom Stortingsmelding 28 (2011-2012): Gode bygg for eit betre samfunn. Fellesforbundet har vært representert i styret. Bygg21 er et langsiktig og bredt samarbeidsprogram mellom byggenæringen, statlige myndigheter og andre sentrale aktører for å utvikle en kunnskapsbasert byggenæring, slik at kompetansen og gjennomføringsevnen økes i alle ledd av næringen. Målet er "en attraktiv byggenæring som kjennetegnes av konkurransekraft, innovasjonsevne og samfunnsansvar". Bygg 21



Fellesforbundets Halvor Langseth og Jeanette Moen deltok når Bygge- og anleggsnæringens ekspertutvalg for ny sentral godkjenning, overleverte rapport til Kommunal- og moderniseringsminister Jan-Tore Sanner i august 2014. Utvalget foreslør flere tiltak som skal gjøre det enklere å være seriøs aktør, og enklere å bekjempe useriøse aktører.

overleverte i oktober 2014 Bygg21-strategien til Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Strategien inneholder forslag til nasjonale strategier for henholdsvis 1) FoU og innovasjon, 2) utdanning og kompetanseutvikling og 3) formidling av kunnskap og erfaringer. Fellesforbundet har spilt en aktiv rolle i arbeidet med strategien.

Norske myndigheter har bestemt seg for å avvikle ordningen med obligatorisk lokal godkjenning av foretak, med den konsekvens at forhåndsvurderingen av kvalifikasjoner i byggeprosjekter forsvinner. I forbindelse med regjeringens varslings om at ordningen skulle avvikles fikk byggenæringen i oppdrag av Kommunal- og moderniseringsdepartementet å foreslå en ny frivillig ordning som kan erstatte den kommunale godkjenningen, samt andre forslag som reduserer problemet med useriøse og dårlig kvalifiserte foretak.

Et bredt sammensatt utvalg, hvor også Fellesforbundet var representert, la fram en rekke forslag til tiltak for kvalifikasjoner og seriøsitet i bygge- og anleggsnæringen. Disse framgår i rapporten "Enkelt å være seriøs", som ble overlevert Kommunal- og moderniseringsdepartementet i august 2014. Tiltakene i rapporten har blitt møtt med velvilje, men er i mindre grad fulgt opp med konkrete vedtak og bevilgninger. Skal tiltakene få

ønsket effekt – sikre kvalifikasjoner og bekjempe useriøse foretak – er det nødvendig se tiltakene i sammenheng. Forbundet har tatt opp og fremmet tiltakene i rapporten i mange ulike sammenhenger, blant annet i våre innspill til Statsbudsjettet høsten 2014, relevante høringer og møter med Storting og regjering.

Situasjonen i serveringsnæringen er fortsatt utfordrende. Det er stadig saker om svart arbeid og lønnsomheten er lav. Høsten 2013 kom en utredning fra FAFO om arbeidsforholdene i serveringsnæringen. Denne ble ferdigbehandlet og publisert i 2014 og danner grunnlaget for bransjeprogrammet Utliv som ble startet i 2014 og fortsetter i 2015. Rapporten om en helhetlig gjennomgang av serveringsnæringen kom i desember 2014 og vil være viktig for politikkutforming framover.

Regjeringen kom rett før sommeren med sin eierskapsmelding til Stortinget. I korte trekk tok de her til orde for et minst mulig statlig eierskap. Forbundet har gitt uttrykk for at vi savner et større strategisk perspektiv på hva nasjonalt eierskap betyr i en global verden, hvor stadig flere varer og tjenester blir gjenstand for internasjonal konkurranse. Spørsmålet som burde stilles er hvordan vi kan bruke vår kapitalstyrke til strategisk utvikle vår industri og næringsliv. Med utgangspunkt i

landsmøtets vedtak har forbundet utviklet en ny eierskapsmodell for statlig eierskap. I forbindelse med Stortingets behandling av eierskapsmeldingen var Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti enig med oss i at det bør utredes hvordan staten gjennom organisering av et nytt eierskapsinstrument kan sikre nasjonal forankring av strategisk viktige bedrifter sammen med private norske eiere.

Forbundet har i 2014 utgitt et hefte om den norske modellen – ”Faste ansettelser og et organisert arbeidsliv”. Heftet har blitt distribuert bredt og brukes aktivt, blant annet når forbundet innleder, i budsjettøringer, i brev og møter hvor nærings- og arbeidslivspolitikken står på dagsorden.

Klima og miljøpolitikk

Klimamålene fram mot 2050 innebærer store omlegginger. Dette gir store utfordringer, men også store muligheter, for norsk næringsliv. Det er landsmøteuttalelsen ”Klima for verdiskaping”, som er retningsgivende for forbundets arbeid på dette området. I NBTF ledet vi en arbeidsgruppe som utarbeidet en rapport om utfordringer og muligheter for byggsektoren i klimapolitikken. LO fornyet sin klimastrategiske plan i en omfattende prosess der vi deltok aktivt.

Forbundet deltar i Forum for miljøteknologi. Forumet har hatt mange møter med statsråder og stortingsrepresentanter i 2014, der vi har deltatt og redegjort for viktigheten av at prosjekter gjennomføres i Norge, og den norske modellen som en forutsetning for god omstilling.

Forbundets synspunkter i klimapolitikken har også vært fremmet i andre fora, som i Stortingets budsjettøringer, i arbeidsgruppe for bioenergi i Skog 22 og ikke minst i en-arbeidsgruppe under Kon-kraft som skal utarbeide en rapport om olje- og gassnæringen og klimapolitikken, et forhold som ofte debatteres nokså unyansert.

Arbeidsmarked og velferdspolitik

NAV rapporterer ledighetsutviklingen for enkelte yrkesgrupper. Ledigheten har økt i alle tre samlegruppene, ”Bygg- og anlegg” (10%), ”Industriarbeid” (6%) og ”Reiseliv og transport” (12%), i fra gjennomsnittet for 2013 til 2014.

Se tabell 6 i tabelldelen bak i beretningen

Regjeringen beskrev i sitt forslag til statsbudsjett for 2015 en situasjon med stigende ledighet, men til tross for dette foreslo de ikke å øke antall tiltaksplasser for ordinært ledige. Samtidig ble



NAV meldte om økende ledighet i 2014.

antallet tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne foreslått redusert med 1 000. I høring i Arbeids- og sosialkomiteen påpekte vi at det var behov for en økning på 6 000 plasser for ordinært ledige og 3 000 for personer med nedsatt arbeidsevne. I tillegg viste vi til behovet for flere plasser for varig tilrettelagt arbeid (VTA) og foreslo en økning på 200 plasser. I regjeringens budsjettavtale med Kristelig Folkeparti og Venstre ble det lagt inn 500 flere tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne og 200 VTA plasser.

I sitt forslag til statsbudsjett 2015 fremmet regjeringen forslag om fjerning av ferietillegget i dagpengeordningen. De foreslo å heve inntektsgrunnlaget for rett til sykepenger, kutt i overgangsstønad til enslig mor eller far, samt å erstatte dagens behovsprøvd barnetillegg med et standardisert tillegg. Fellesforbundet gikk i mot disse endringene.

Regjeringen trakk forslaget om heving av inntektsgrunnlaget etter møte med partene i IA-avtalen. I regjeringens budsjettavtale med KRF og V ble kuttene i overgangsstønaden utsatt. Det behovsprøvd



barnetillegget beholdes. Men det settes et tak på hvor mye som totalt kan utbetales i trygd og barnetillegg slik at den enkelte ikke skal få mer enn på 95 prosent av tidligere inntekt utbetalt tilsammen.

Regjeringen fikk flertall i Stortinget for forslaget om fjerning av ferietillegget. Forbundet vil jobbe for å få reversert endringen. Det er urimelig at personer som har gått ledige ikke skal kunne avvikle betalt ferie.

Tiltaksansatte på VTA har ugradert uføretrygd og har derfor ikke hatt rett på sykepenger av sin bonuslønn. Fellesforbundet har lenge arbeidet for å endre dette. Ved innføring av regler for ny uføretrygd 1. januar 2015 ble det gjort endringer i folketrygdloven slik at mottakere av uføretrygd har rett til sykepenger på grunnlag av arbeidsinntekten, uavhengig av om uføretrygden er gradert eller ikke. Så fra 1. januar 2015 har tiltaksansatte på VTA rett til sykepenger basert på den enkeltes bonuslønn.

I mai 2014 sendte regjeringen endring i forskrift om arbeidsrettede tiltak på høring. Her ble det foreslått å slå sammen fire tiltak til to. Regjeringen

mente dette var sammenslåing av overlappende tiltak. Men tiltakene rettet seg, etter vår mening, mot to forskjellige målgrupper. Regjeringen foreslo at disse to tiltakene skulle settes ut på anbud, noe vi var i mot. Det er på ingen måte dokumentert at anbudsutsetting av attføringstjenester vil gi bedre attføringstjenester. Tross massiv motstand valgte regjeringen å gjennomføre de foreslåtte endringer i tiltakssystemet.

Vi etterlyste en helhetlig gjennomgang av attføringsområdet. En gjennomgang vi mente burde gjøres i forbindelse med stortingsmeldingen regjeringen varslet da den trakk Stortingsmelding 46 (2012 - 2013) - Flere i arbeid.

I desember 2014 la regjeringen fram Prop. 39 L (2014–2015) med endringer i arbeidsmiljøloven. Proposisjonen inneholdt en meldingsdel med forslag til endringer i arbeidsmarkedstiltakene. Vi er skuffet over at regjeringen ikke har utarbeidet en selvstendig stortingsmelding. Regjeringen forsetter satsingen på det ordinære arbeidsmarkedet i sitt attføringsarbeidet. Dette er vi fornøyd med. Men vi er skeptisk til fjerning av lønn i tiltak og

utvidet bruk av lønnstilskudd. Arbeidet med meldingen vil fortsette i 2015.

Fra 2011 har LO og NHO arbeidet for å endre NAVs praktisering av reglene for dagpenger under permittering. Den 30. januar 2014 sendte Arbeids- og sosialdepartementet ut ny instruks til NAV. Fra 3. februar 2014 ble ny forskriftsbestemmelse om vilkår for dagpenger under permittering gjort gjeldende. Her fremgår det at permitterte arbeidstakere, som hovedregel, skal ha krav på dagpenger dersom det kan dokumenteres enighet mellom partene om grunnlaget for permittering. I sine kommentarer legger Arbeids- og sosialdepartementet til grunn at det må kunne innvilges dagpenger uten at det stilles krav om at mangel på arbeid må være uforutsett, ekstraordinært eller plutselig.

I samråd med LO anket forbundet i 2013 avgjørelse i Frostating lagmannsrett om avslag på dagpenger under permitteringer til Høyesterett. Ankesaken, som var rettet mot Staten v/ Arbeids- og velferdsdirektoratet, ble behandlet i Høyesterett 18.-19. mars og dom ble avsagt 31. mars 2014. Staten tapte på alle punkter. Høyesterett kom enstemmig til at folketrygdlovens § 4-7 ikke kan forstås dit hen at det ikke skal utbetales dagpenger ved permittering som følge av arbeidsmangel forårsaket av normale markedssvingninger.

Blant annet etter avgjørelsen i Høyesterett kom NAV fram til at reglene var praktisert for strengt og åpnet for ny vurdering av avslag på dagpenger ved permittering. NAV sendte brev til de som hadde klaget på avslag i perioden 1. januar 2011 til 1. februar 2014 om dette.

Pensjonspolitik

Fra 1. januar 2014 ble rammene for innbetalinger i innskuddspensjoner økt, og det ble innført en ny tjenstepensjonslov. Loven åpner for den såkalte hybridmodellen, som har likhetstrekk med både innskudds- og ytelsesordninger. Arbeidsgiver kan ta ansvaret for at pensjonsbeholdningen oppjusteres med lønnsvekst. I tillegg vil ikke utbetalte midler tilfalle de gjenværende i ordningen, og ikke medlemmets arvinger slik som det er i en innskuddsordning.

Det er få som har benyttet mulighet for økt innskudd. Det er etter det vi kjenner til ikke opprettet tjenstepensjoner etter ny loven i noen av våre klubber.

Det er åpnet for å innbetale innskudd fra første krone (i dag skal det trekkes fra 1G), vi har anbe-

falt klubber å foreslå og endre innskudd slik at det blir gjort fra første krone.

Forbundet har også i 2014 drøftet mulighet for ytelser for organiserte som faller utenfor AFP-ordningen på sluttet av yrkeslivet med LO. I tillegg har vi tatt opp regelen om at arbeidstaker som har mottatt uføretrygd etter 62 år mister AFP.

Boligpolitikk

Boligpolitikken i 2014 er preget av en ny regjering med andre prioriteringer enn den forrige. Måltaket er forenkling av byggeprosesser og planlegging og at staten skal legge seg bort i færre lokale avgjørelser. Fellesforbundet har støttet mange av forenklingsforslagene som har kommet. Men når det gjelder statlige innsigelser er vi i tvil om alle vil la seg gjennomføre. Boligbyggingen er fortsatt for lav og prisene for høye. Det er ikke noe som tyder på at dette vil endre seg. Satsingen på studentboliger er styrket, men andres leiebehov er det ikke tatt hensyn til.

Utdanning og fagopplæring

Gjennom representasjon i Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY) og i de faglige rådene har forbundet vært med på å utforme morgendagens fagarbeidere. SRY er rådgivende organ til Kunnskapsdepartementet, mens de faglige rådene er rådgivende overfor Utdanningsdirektoratet på saker som gjelder mer fagspesifikke spørsmål.

Arbeidet med oppfølging av Meld. St. 20 (2012-2013) "På rett vei" har vært mye av utgangspunktet for forbundets politikktutforming knyttet til fag- og yrkesopplæring. Særlig har arbeidet med tilbudsstrukturen vært viktig. Fellesforbundet har jobbet for å styrke partenes innflytelse på fag- og yrkesopplæringen og for å finne flere tiltak for å sikre bedre gjennomføring av studiene. I desember kom Fagskoleutvalget med sin rapport (NOU 2014: 14 Fagskole – et attraktivt utdanningsvalg) og 2015 er av statsråden varslet å bli "Fagskolens år".

I forbindelse med tariffoppgjøret i 2014, sendte Fellesforbundet og Norsk Industri et brev til Kunnskapsdepartementet med krav om bedre språkopplæring, system for godkjenning av utenlandske fagbrev og bedret adgang for voksne til å ta fagbrev. Svaret fra kunnskapsministeren var positivt og oppfølgingen av dette er viktig for å sikre at arbeidsinnvandrere og voksne med realkompetanse får vurdert sin kompetanse formelt.



Fellesforbundet gjennomførte 3 712 bedriftsbesøk i 2014. Her er Arve Bakke fotografert under et besøk på teknologibedriften Maxeta i skien. På bildet Bård Hansen, Bjørn Tore Aune og Marit Gjelsvik. Foto: Håvard Sæbø

Organisasjonsarbeidet

Medlemsutvikling og rekruttering

Det har vært drevet et godt rekrutteringsarbeid hele 2014 med særlig vekt på besøk ved alle bedriftene der forbundet har tariffavtale.

Vi har økt medlemstallet med 552 siden årets begynnelse. Antall fullt betalende medlemmer har økt med 767. Det er fylkene Hordaland, Rogaland, Troms/Finnmark, Nordland, Telemark, Aust-Agder og Møre og Romsdal som står for medlemsveksten, med Møre og Romsdal på en suveren førsteplass med en økning på 757 medlemmer. Sju avdelinger har økt medlemstallet med mer enn 200. Totalt ble det rekruttert 17 345 nye medlemmer i 2014 mot 15 346 i 2013. Vi mistet 2 380 av de nyinnmeldte før året var omme, noe som viser at oppfølging av nye medlemmer er svært viktig

Se tabell 7 i tabelldelen bak i beretningen

Det er Riksavtalen og Landsoverenskomsten som har hatt den mest positive medlemsutviklingen i perioden med en økning på henholdsvis 8 % og 29 %. Det store engasjementet, og det gode resultatet i lønnsoppgjøret på denne overenskomsten, er nok hovedårsakene til dette. Biloverenskomsten har hatt en framgang på 1 %, mens de andre store er stabile eller har hatt en svak tilbakegang.

Til tross for en vekst i det totale medlemstallet er det 270 færre medlemmer som er dekket av en overenskomst sammenliknet med 2013. Fellesforbundet hadde ved utgangen av 2014, 89 800 medlemmer som er dekket av tariffavtale.

Se tabell 8 i tabelldelen bak i beretningen

I 2014 satte i alt 80 av 94 avdelinger konkrete rekrutteringsmål. Dette var en positiv utvikling

fra året før. Avdelingenes rekrutteringsmål skal være basert på erfaringstall fra tidligere år, og forventet utvikling i bransjene de organiserer. Disse tallene legger grunnlaget for prioriteringer og vurderinger som gjøres i organisasjonen.

Fellesforbundets rekrutteringsutvalg har fungert bra i perioden. Utvalget var viktige bidragsytere til planlegging og gjennomføring av forbundets organisasjonskonferanse. Det rapporteres om flere gode initiativer i distrikter og avdelinger. Utvalgets medlemmer er aktive bidragsytere til forbundets rekrutteringsarbeid, både ved å fronte forbundets prioriteringer ute i organisasjonen og ved å bidra med ideer og erfaringer. I de fylkene der avdelingslederforum skulle utgjøre det regionale rekrutteringsutvalget har dette ikke fungert.

I etterkant av verftkonferansen 2014 ble det nedsatt en arbeidsgruppe for rekruttering av innleide arbeidere på verftene. Gruppen har bestått av tillitsvalgte fra industrien. Både offshore-verft, skipsverft og bedrifter som leier ut arbeidskraft har vært representert, i tillegg til en avdeling. Gruppas mandat har blant annet vært å følge opp innspill som kom fra konferansen, vurdere forbundets materiell, tiltak for å dyktiggjøre tillitsvalgte og avdelinger i rekruttering av innleide, samt arbeide for en felles forståelse og praksis av likebehandlingsbestemmelsene. Rekrutteringsarbeidet blant innleide og underentreprenører har fått økt oppmerksomhet gjennom året, og vi ser at klubbene på de store verftene har et større fokus på dette. Flere klubber og avdelinger har gjort et meget godt arbeid.

Bedriftsbesøk

Forbundet hadde gjennom prioriterte oppgaver målsetting om å besøke alle bedrifter med tariffavtale i løpet av 2014. Bakgrunnen var at forbundet ønsket et bedre inntrykk av tilstanden ute i bedriftene både politisk, organisatorisk og medlemsmessig. Det ble laget en rapport fra hvert besøk hvor de tillitsvalgte svarte på noen spørsmål om saker som er sentrale i forbundet, som innleie, forholdet til arbeidsgiver, behov for opplæring, rekrutteringspotensiale mv.

Forbundet har i samarbeid med avdelingene gjennomført 3 712 bedriftsbesøk i 2014. Det betyr at bedrifter som sysselsetter ca 80 % av de yrkesaktives medlemmene har fått besøk av forbundet. Bedriftsbesøkene har bidratt til økt bevisstgjøring rundt rekruttering og organisasjonsbygging i avdelingene. Inntrykket etter besøkene er at forbundets representanter har blitt svært positivt mottatt av de tillitsvalgte på bedriftene.



Sju medlemmer i Fellesforbundet kunne i desember ta i mot det synlige bevis på forbundsleder Arve Bakke, LO-leder Gerd Kristiansen, Øyvind Straumsnes, Fusa,

Organisasjonsgraden på de besøkte bedriftene er i gjennomsnitt 70 %. Andelen organiserbare på bedriftene er noe lavere enn det vi har antatt, ca. 58 %. Disse tallene varierer stort fra bransje til bransje. Det som er mer bekymringsfullt er lav aktivitet i mange av klubbene. Mange tillitsvalgte mangler grunnleggende kunnskap om lov- og avtaleverk og organisasjonskunnskap.

Forbundets avdelinger

Ved utgangen av 2014 hadde forbundet 94 lokalavdelinger. Det var seks færre enn forrige år. Avdelingene er selvstendige organisasjonsledd innenfor forbundet med egne vedtekter, økonomi og styrer.

De fleste av forbundets avdelinger utfører sine oppgaver i henhold til vedtektene og handlingsplaner, men det finnes fortsatt avdelinger som på langt nær utfører sine oppgaver tilfredsstillende. Forbundet utfører virksomhetsrevisjon i avdelingene. Der det avdekkes mangler ved virksomheten, foreslår forbundet tiltak i avdelingen for å sikre at medlemmene får det tilbud og den oppfølging de har krav på. Samtlige avdelinger skal benytte statsautorisert eller



at de har fullført toppskoleringen i LO, LO-skolens fire trinn. På bildet ser vi fra venstre Svein Frode Pettersbakken, Oslo, Per Ivar Nilsen, Oslo, Hilde Elgesem, Åsgårdstrand, Atle Dahl, Bergen, Bjørn Jarle Røgdekøien, Grue Finnskog og Tore André Telle, Kalandseidet.

registrert revisor ved revisjon av sine regnskaper. Forbundet har ikke aktivt gått ut for å foreta økonomisk revisjon i avdelingene, men foretok gjennomgang av regnskapene ved sammenslutninger eller oppløsning, eller når avdelingene selv ba om bistand.

Se tabell 9 og 10 i tabelldelen bak i beretningen

Tariff- og bransjeråd

Våren 2014 gjennomførte forbundsledelsen en evaluering av tariff-/bransjerådene for perioden fra opprettelse av rådene i juni 2012. «*Forbundsledelsens vurdering er at ordningen med tariff/bransjeråd er svært vellykket og forbundsledelsens evaluering må sees i lys av denne hovedkonklusjonen.*»

Valg av tariff-/bransjeråd som gjelder områdene industri, byggfag, hoteller og restauranter, byggeindustri, bil, treforedling, AMB/VTa, fly, avis, forsvarets verksteder, havbruk og grafisk sivilområdet ble foretatt i forbundsstyrets møte 27. mai. Oppnevningsperioden, som er to-årig, er fra 1. juni 2014 til 1. juni 2016.

Tariff-/bransjerådene har behandlet og forberedt tariffkravene og rådene utgjorde hovedtyngden av forhandlingsdelegasjonene ved tariffrevisjonen 2014. I forbundsledelsens evaluering av rådene vises det til at: «*En vesentlig endring som ble innført med tariff/bransjeråd var at rådets medlemmer også utgjør hele eller den største delen av forhandlingsdelegasjonene. For de rådene som har gjennomført tariffrevisjon i 2014 er det helt åpenbart at dette har medført en vesentlig forbedring i forhold til tidligere.*»

Rådene har arbeidet med organisasjonsbygging gjennom arbeid med rekruttering og organisering på egne områder og oppfølging av uravstemningen. Rådene har også påbegynt arbeidet med oppfølging av foreløpige rapporter fra prioriterte oppgaver bedriftsbesøk.

I tillegg til tariffspørsmål har flere av rådene også arbeidet med bransjepolitiske spørsmål, næringspolitiske spørsmål og utdanningsspørsmål innen egne bransjer. I evalueringen pekes det på at: «*Av tilbakemeldingene fra rådsmedlemmene er det*

mange som peker på at det arbeides for lite med bransjespørsmål, noe forbundsledelsen oppfatter som en erkjennelse av at bransjespørsmål bør gis økt prioritering i kommende periode.»

Det ble avholdt til sammen 28 møter i rådene i 2014. Det ble avholdt ni bransjekonferanser i løpet av året.

Fellesmerke for tariffavtale

Arbeidet med utbredelsen av fellesmerket for bedrifter med tariffavtale ble videreført i 2014. Ved utgangen av året var det 165 bedrifter som har tatt merket i bruk, hvor om lag halvparten kommer fra Møre og Romsdal. Merket er tatt i bruk i sju fylker.

Faglig politisk arbeid

Det faglig politiske arbeidet i 2014 var særlig preget av to saker. Det ene var forslaget til endringer i arbeidsmiljøloven fra Høyre/Frp-regjeringa. Det andre var forberedelsene til kommune- og fylkestingsvalget 2015.

Ellers hadde forbundet på vanlig måte kontaktmøter med Arbeiderpartiet som del av det faglig politiske samarbeidet, og vi deltok i ulike møter i Stortinget med partigrupper og med enkeltfraksjon. Og vi deltok i møter i departementene med politisk ledelse. Av saker vi har tatt opp i ulike slike møter er statsbudsjettet for 2015, om statlig eierskap, om representantforslag fra Arbeiderpartiet om tiltak mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, charter for skadefri byggenæring, om tilsagnsbrevet fra Arbeids- og sosialdepartementet om Petroleumsstilsynets virksomhet, om Bygg 21, om Skog 22 (særlig om treforedlingsindustriens utfordringer), om oppfølging tariffoppgjøret om norskopplæring for utenlandske arbeidstakere m.m.

I juni sendte Arbeids- og sosialdepartementet på høring fire omfattende notater om endringer i arbeidsmiljøloven m.m. Forbundet fremmet en grundig høringsuttalelse. I desember fremmet regjeringa forslag for Stortinget med store endringer, og stort sett i samsvar med det som ble foreslått i høringa. Dette skapte et stort engasjement utover høsten og inn i 2015.

Representantskapet vedtok i juni at kommune- og fylkestingsvalget 2015 skulle være en av forbundets prioriterte oppgaver i 2015. Arbeidet med dette startet imidlertid opp våren 2014. Forbundet utarbeidet heftet "Våre saker" som var et tipshefte over saker våre lokalavdelinger kunne ta opp med partiene i deres programprosesser i kommuner og fylker. Mange avdelinger gjorde dette



Forbundet arbeidet aktivt med å planlegge aktiviteter i forbindelse kommune- og fylkestingsvalget 2015.

og fikk gjennomslag for saker avdelingene var opptatt av. Samtidig oppfordret vi i heftet også avdelingene til å engasjere seg i nominasjonsprosessene. Flere avdelinger gjorde dette og fikk nominert kandidater med bakgrunn fra Fellesforbundet på partienes lister.

I november arrangerte forbundet faglig politisk konferanse med ca 60 deltakere. Kommune- og fylkestingsvalget var et sentralt tema der med særlig vekt på hvordan en kan jobbe politisk med yrkes- og fagopplæring og om hvordan en kan bruke anbudsregimet til å fremme seriositet i arbeidslivet og hindre sosial dumping. Forbundslederen deltok i debatt sammen med partilederne i Arbeiderpartiet og SV om utfordringer framover.

Ungdomsarbeidet

Fellesforbundet hadde i løpet av året mange sentrale og regionale ungdomsaktiviteter.

I april ble den nasjonale ungdomskonferansen gjennomført med 69 delegater. I tillegg var det gjester fra andre forbund nasjonalt og internasjonalt. I forkant av konferansen ble det gjennomført sju regionale konferanser.

I mai ble det arrangert faglig ungdomskurs. Her ble ungdommen bl.a. skolert i tale- og debatteknikk, Fellesforbundets oppbygging og solidaritetsarbeidet til arbeiderbevegelsen.

I oktober arrangerte forbundet konferanse med 50 lærlinger på Sørmarka, der innføring i rettigheter og plikter i arbeidslivet var sentralt tema.

Det sentrale ungdomsutvalget har jobbet med å følge opp prosjektet med Frente Nacional Trabajadores (FNT) i Nicaragua. Det ble arrangert studietur der hovedtemaene var rekruttering av unge tillitsvalgte til verv i forbundene og likestillingsarbeid.

Ungdomsutvalget

Utvalget har vært aktive under LOs rekrutteringsuker. Det ble gjennomført skolebesøk og lærlingpatruljer i nesten alle deler av landet med bistand fra utvalget. Utvalget har vært pådrivere i organisasjonen for at ungdomsnettverk skal etableres og pleies. Utvalget har også forelest/deltatt under samlinger på avdeling, fylkes og ADK nivå for å fortelle om ungdomsarbeid.

Prosjekt ungdomskontakt i Nord-Norge

Prøveprosjektet med ansettelse av ungdomskontakt i Nord-Norge ble videreført i 2014. Evalueringen av prosjektet skal være gjennomført før landsmøtet i 2015.

Sentrale kurs- og konferanser

I løpet av året har om lag 550 medlemmer og tillitsvalgte deltatt på kurs og konferanser arrangert sentralt av forbundet og toppskolering gjennom AOF.

Studieaktiviteten er basert på de ressurser vi får fra opplysnings- og utviklingsfondet (OU-fondet). Fondet administreres av Studieforbundet AOF Norge som disponerer og oppretter en klientkonto der utgiftene til kurs blir belastet. Forbundet har i stor grad benyttet de rammene som OU-midlene har gitt.

Bare en mindre del av studievirksomheten blir arrangert sentralt. I 2014 ble det arrangert seks sentrale kurs med 112 deltakere. I tillegg ble det arrangert sju konferanser, finansiert av OU-midler. Disse hadde ulike temaer og i alt 330 deltakere.

I tillegg til sentrale kurs og konferanser har Fellesforbundet også en betydelig andel deltakere på toppskolering, arrangert av AOF. Slike kurs er blant annet LO-skolen, arbeidsmiljø og arbeidsrett. I 2014 var det 104 deltakere fra Fellesforbundet

som fullførte kursene. Dette er på nivå med foregående år. Fellesforbundet har prioritert ansatte og tillitsvalgte på heltid i avdelingene til arbeidsrett og LO-skolen. Dette fordi disse i størst grad møter medlemmene i sitt daglige arbeid.

Lokal kursvirksomhet

Den lokale studievirksomheten omfatter i hovedsak korte kurs og konferanser i forbundets regi. Forbundet fordelte de økonomiske midlene vi hadde til rådighet ut til de syv administrative distriktskontorene og til det som tidligere var Petroleumsforumet. Midlene skulle dekke forbundets grunnopplæring, kurs og konferanser med tema innenfor forbundets prioriterte områder og AOFs MoTo-kurs (felleskurs i AOF-regi.) MoTo-kurs planlegges og gjennomføres som lokal skolering, arrangert av AOF og åpne for medlemmer i alle forbund tilsluttet LO.

I 2014 deltok 270 av forbundets medlemmer på ulike MoTo-kurs. Dette er en oppgang på om lag 100 deltakere sammenlignet med 2013. Fellesforbundet hadde i 2014 totalt 4 195 deltakere fordelt på 259 lokale tiltak. Dette er en reduksjon på 554 deltakere og 19 tiltak, sammenlignet med foregående år.

Se tabell 11 i tabelldelen bak i beretningen

Medlemsfordeler

LOs Utdanningsfond har som formål å støtte opplæringstiltak og kompetanseutvikling for medlemmer og tillitsvalgte. Rettigheter i fondet har søknadsberettiget som har minst tre års sammenhengende medlemskap på søknadspunktet og som tilhører en overenskomst/tariffområde som var med på innbetaling til Lavlønnsfondet, eller tariffavtale som ville innbetalt til Lavlønnsfondet om det fortsatt hadde eksistert. Studentmedlemmer har som hovedregel ikke rettigheter i fondet.

Det ble i 2014 innvilget totalt 2 262 stipend, og 860 av disse var fra Fellesforbundet. Til sammen ble det delt ut 22,2 millioner kroner i stipend i 2014 og herav 8,2 millioner kroner til medlemmer fra Fellesforbundet (9,7 millioner kroner i 2013). Fellesforbundet hadde 184 mindre stipendiater i 2014 enn i 2013. Forbundets andel av totale stipend i 2014 var 37,12 prosent mot 39,61 prosent i 2013.

De av Fellesforbundets medlemmer som i dag arbeider på overenskomstområder uten rettigheter i LOs utdanningsfond, med unntak av VTA-overenskomsten, får dekket samme stipend som for LOs utdanningsfond direkte fra forbundet. Kriteriene for stipendet er de samme som for LOs utdanningsfond.

Internasjonalt arbeid

Fellesforbundet har et aktivt internasjonalt engasjement av flere grunner. Internasjonal solidaritet er en av grunnverdiene i arbeiderbevegelsen, og en verdi som bør ligge i ryggmargen vår. Men vi har i stor grad også egeninteresse i å ha et internasjonalt kontaktnett. Veldig mange rammevilkår besluttes politisk utenfor Norges grenser, og det er viktig å være med å påvirke disse. I tillegg vil utviklingen av lønns- og arbeidsvilkår i andre land være med å påvirke lønnsevnene i våre bedrifter i Norge. Verken vi eller arbeidstakere i andre land er tjent med en underklasse i fattigere deler av verden. Det hender også at Fellesforbundet er avhengig av hjelp fra forbund i andre land i forbindelse med egne tariffoppgjør, utenlandske bedrifter i Norge eller norske konserns virksomhet i utlandet. Av alle disse grunner er det viktig at Fellesforbundet er aktive internasjonalt og blir respektert i dette arbeidet.

Medlemskap i internasjonale føderasjoner:

Fellesforbundet var i begynnelsen av 2014 tilsluttet 15 nordiske, europeiske og internasjonale bransjeføderasjoner. Disse er IndustriALL Global, IndustriALL Europa og IN for bransjene metall, energi, kjemi, papir og teko, BWI, EBTF og NBTF for bygning og tre og skog, IUL, EFFAT og NU HRCT for hotell og restaurant, UNI, UNI Europa og NGU for grafisk og ITF, ETF og NTF for transport. Forbundsledelsen var i 2014 representert i styret i ni av disse

Kongresser i internasjonale føderasjoner:

I 2014 ble det avholdt kongresser i ITF (Internasjonal transport), UNI (Internasjonal handel og grafisk) og EFFAT (Europeisk hotell- og restaurant).

Kongressen i ITF hadde som overordnet tema: Fra global krise til global rettferdighet. Men ut over en rekke resolusjoner som ble vedtatt på kongressens plenumsdel var seksjonsmøtene de som var omfattet med størst interesse fra medlemsforbundene. Fellesforbundet er tilsluttet sivilflyseksjonen, der HMS ble vedtatt som et satsingsområde i de neste fire årene. Det ble også gjennomført et seminar om lavprisselskapenes inntog i luftfarten.

Kongressen i UNI hadde hovedfokus på organisering. Blant annet ble det vist til flere vellykkede framstøt overfor globale konsern med globale rammeavtaler. Kongressen vedtok en resolusjon om Israel/Palestina-konflikten som er i tråd med Fellesforbundets landsmøtevedtak.

Kongressen i EFFAT dreide seg hovedsakelig om

anstendig arbeid. Bransjene som omfattes av organisasjonen er preget av dårlige sysselsettingsvilkår. Kampen mot sosial dumping er derfor viktig. Ellers skal man jobbe for et europeisk kvalifikasjonspass og fremme merkeordninger for europeiske hoteller og restauranter.

Internasjonalt solidaritetsarbeid

Det har ikke kommet til noen nye solidaritetsprosjekter i forbundet i 2014. Prosjektsamarbeidet mellom Østfold-avdelingene og forbund i Nicaragua, Byggfagsavdelingen i Drammen og bygningsarbeiderforbundet i Etiopia, Oslo Grafiske og det grafiske forbundet i Palestina fortsetter. Samtidig fortsetter Fellesforbundets ungdomsutvalg å utvikle et prosjektsamarbeid med faglig ungdom i Nicaragua.

Prosjektsamarbeidet med Norsk Folkehjelp i Sør-Afrika og ellers i det sørlige Afrika er i løpet av året blitt bedre kjent i medlemsmassen. Ambassadørene har i løpet av 2014 vært ute på 13 arrangement, og har totalt vært på over 40 arrangement i medlemsorganisasjonen siden ambassadørreisen til Sør Afrika i 2013. Totalt har over 1 200 medlemmer fått informasjon om prosjektet. I mellomtiden har administrasjonen jobbet med å videreutvikle prosjektet, og det har vært gjennomført en innsamlingsaksjon blant forbundets avdelinger. Totalt, inkludert bidraget fra forbundet sentralt på 450 000 kroner ble det i 2014 samlet inn over 600 000 kroner, som bidrar til å fylle Norsk Folkehjelps egenandelskrav fra Norad.

I forbindelse med BTIs engasjement for migrantarbeidere og prosjekter i forbindelse med store internasjonale idrettsarrangement deltok forbundet i et møte med ledelsen i FIFA i Zurich. Der la delegasjonen fra BTI press på FIFA for å ta ansvar for arbeidsforhold i forbindelse med fotball-VM i Qatar. FIFAs president Sepp Blatter var ikke villig til å ta mye selvkritikk, men andre representanter for den politisk og administrative ledelsen i FIFA ga mer positive signaler etter Blatter hadde forlatt møtet. Dette initiativet følges opp i forhold til Norges Fotballforbund. I første omgang er det avholdt møte med generalsekretær Kjetil Siem, noe som vil følges opp ytterligere i 2015.

Representasjon

Forbundet var i 2014 representert i styret i Norsk Folkehjelp og i styret i LO/IFS (LOs internasjonale faglige solidaritet). Forbundet er også representert i det KOMpakt, regjeringens konsultative organ for menneskerettigheter og økonomisk engasjement i utlandet.

Tabeller

Tabell 1: Antall bedrifter med tariffavtale per 01.01.2014 og 01.01.2015 fordelt etter antall organiserte

Antall organiserte	Antall bedrifter		
	Per 1.1.2015	Per 1.1.2014	Endring
0	278	370	-92
1-5	1 831	1 883	-52
6-10	1 010	1 004	6
11-20	916	889	27
21-100	900	886	14
101-200	68	77	-9
201-500	37	34	3
Over 500	4	5	-1
Totalt	5 044	5 148	-104

Tabell 2: Antall nye og endrede avtaleforhold i 2013 og 2014 fordelt etter overenskomst

Overenskomst	Nye avtaler		Endringer i avtaleforhold		Totalt	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Industri - VO	38	30	55	90	93	120
Industri - Teko	3	2	5	2	8	4
Byggfagene	45	52	33	40	78	92
Riksavtalen	60	49	31	23	91	72
Bil	26	23	17	51	43	74
Byggeindustri	7	5	16	10	23	15
Fly	1				1	0
Havbruk	6	4	2	4	8	8
VTA	5	3		1	5	4
Avis	2	1	1	9	3	10
Glass	3	3		2	3	5
Landsoverenskomsten	2			1	2	1
Trykkeri	2	6	6	8	8	14
AMB	5		2	5	7	5
Kartonasje		1				1
Pakkeri				6		6
Steinindustrien		1				1
Jordbruk		2		2		4
Naturbruk	1	1	1		2	0
Landforpleining		1	4		4	1
Bokbinderi				2		2

Overenskomst	Nye avtaler		Endringer i avtaleforhold		Totalt	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Miljø	1		1		2	0
Hengeavtale				1		1
Bilutleie				1		1
Eget organisasjonsledd	4	1		1	4	2
Totalt	211	184	227	259	438	443
Antall organiserte	2 127	1 483	2 412	5 242	4 539	6 725

Tabell 3: Antall stevninger tatt ut av Fellesforbundet fordelt etter type sak

Type saker	2014	2013
Yrkesskade	52	49
Stillingsvern	55	51
Lønnskrav	10	16
Kollektiv	1	1
Annet	2	1
Totalt	120	119

Tabell 4: Antall LO-godkjente arbeidstidsordninger i 2013 og 2014 fordelt etter type arbeidstidsordning

Arbeidstidsordning	2014	2013
15 – 20	109	72
15 - 13	1	
14 - 21	133	115
14 - 14	12	7
13-15	15	16
13 – 15/14 - 14		
12 - 16	17	10
12 - 9	62	105
11 - 10	53	115
10 - 11	3	7
4 - 3	7	6
7-7		2
Offshore	17	20
Totalt	429	475

Tabell 5: Antall egengodkjente arbeidstidsordninger i 2014

Arbeidstidsordning	2014	2013
14-14	7	9
12 - 9	12	21
7 - 7	4	
4-3	1	
13-15	1	
Totalt	25	30

Tabell 6 Helt arbeidsledige innenfor enkelte yrker Månedsgjennomsnitt 2013 og 2014 (NAV)

	2013	2014	Endring
Bygg og anlegg	7 896	8 722	10 %
Rørleggere	388	441	14 %
Snekkere og tømrere	2 256	2 393	6 %
Andre bygningsarbeidere	3 383	3 701	9 %
Andre anleggsarbeidere	939	929	-1 %
Hjelperearbeidere innen bygg, anlegg, vedlikehold og lignende	931	1 258	35 %
Industriarbeid	5 383	5 721	6 %
Mekanikere	961	1 028	7 %
Prosess- og maskinoperatører	1 938	2 005	3 %
Andre håndverkere	685	708	3 %
Hjelperearbeid innen industrien	767	770	0 %
Støpere, sveisere, platearbeidere ol	1 031	1 211	17 %
Reiseliv og transport	3 864	4 328	12 %
Reisekonsulenter og reiselivsmedarbeidere	216	301	39 %
Kokker	1 133	1 243	10 %
Hovmestere, servitører og hjelpepersonell	2 515	2 785	11 %

Samlegruppene er satt sammen av oss, og inneholder noen færre yrkesgrupper enn i NAVs tilsvarende samlegrupper.

- "Andre bygningsarbeidere" inneholder bl.a fag som murere, malere og byggtapetserere, overflatebehandlere og lakkerere, betongarbeidere, taktekkere, gulv- og flisleggere, gips- og sparklingsarbeidere, isolatører, glassarbeidere og steinhoggere.

- "Andre håndverkere" innenfor industriarbeid inneholder bl.a fag som verktøymaker, metalledere, metallslipere, gull- og sølvsmeder og grafiske fag som førtrykkere, trykkere og innbindere).

Tabell 7: Antall medlemmer per 1.1.2015 og endringer fra 1.1.2014 fordelt per fylke og medlemskategori

Fylke	Totalt		Herav kvinner		Yrkesaktive		Ikke yrkesaktive		Elev og student	
	Antall	Endr.	Antall	Endr.	Antall	Endr.	Antall	Endr.	Antall	Endr.
Østfold	10 694	-212	1 874	-22	6 135	-153	4 559	-59	39	1
Oslo/Akershus	19 129	-138	3 706	32	12 963	-33	6 166	-105	334	-38
Hedmark	7 052	-105	944	3	4 358	-66	2 694	-39	38	-5
Oppland	7 869	-78	1 636	-16	5 191	-66	2 678	-12	24	-4
Buskerud	9 630	-176	1 948	-51	6 141	-171	3 489	-5	35	-10
Vestfold	6 377	-65	950	21	4 181	-18	2 196	-47	46	7
Telemark	6 514	8	909	-31	4 564	-16	1 950	24	227	43
Aust-Agder	2 584	48	573	-17	1 759	35	825	13	22	2
Vest-Agder	6 251	-39	1 267	18	4 370	-42	1 881	3	84	2
Rogaland	13 812	307	2 134	94	10 253	321	3 559	-14	91	7
Hordaland	16 939	312	3 045	-31	12 798	357	4 141	-45	204	-20
Sogn og Fjordane	2 540	-7	429	7	1 976	-22	564	15	22	6
Møre og Romsdal	9 615	757	1 537	71	7 382	708	2 233	49	52	14
Sør-Trøndelag	9 739	-204	1 846	43	7 370	-209	2 369	5	236	16
Nord-Trøndelag	7 189	-127	990	11	5 342	-184	1 847	57	120	-5
Nordland	8 974	156	1 471	48	6 535	139	2 439	17	123	13
Troms/Finmark	3 787	115	850	43	2 955	106	832	9	161	6
Totalt	148 695	552	26 109	223	104 273	686	44 422	-134	1 858	35

Tabell 8: Antall medlemmer per 1.1.2015 og 1.1.2014 fordelt per overenskomst

Landsomfattende overenskomst	Medlemstall		Endringer	
	1.1.2015	1.1.2014	Antall	%
Industrioverenskomsten:	33 117	33 066	51	0
-VO	31 215	31 146	69	0
-Teko	936	961	-25	-3
-Nexans	688	666	22	3
-Teknologi- og data	278	293	-15	-5
Fellesoverenskomsten for byggfag	18 769	19 243	-474	-2
Riksavtalen	7 775	7 212	563	8
Overenskomsten for byggeindustrien	6 412	6 563	-151	-2
Biloverenskomsten	5 832	5 748	84	1
Fellesoverenskomsten for treforedlingsindustrien	1 731	1 945	-214	-11
Flyoverenskomsten	1 645	1 666	-21	-1
AMB overenskomsten	1 353	1 512	-159	-11
Havbruksoverenskomsten	1 328	1 219	109	9
Verkstedoverenskomsten for Forsvaret	1 093	1 379	-286	-21
Aviser	1 027	1 192	-165	-14
Overenskomst for Trykkerier	805	905	-100	-11
VTA-overenskomsten	850	810	40	5
Glassoverenskomsten	485	567	-82	-14
Overenskomst for Kartonasjefabrikker	444	469	-25	-5
Landsoverenskomsten	403	313	90	29
Overenskomst for asfaltarbeid	298	381	-83	-22
AIM-overenskomsten	285	0	285	
Avispakkerioverenskomsten	236	251	-15	-6
Steinindustrioverenskomsten	188	197	-9	-5
Overenskomsten for jordbruks- og gartneri	187	195	-8	-4
Landforpleiningsavtalen	186	149	37	25
Naturbruksoverenskomsten	158	164	-6	-4
Overenskomst for Bokbinderier	110	142	-32	-23
Miljøoverenskomsten	43	41	2	5
Overenskomst for Serigrafiske bedrifter	27	34	-7	-21
Overenskomst for bilutleie - NHO	9	17	-8	-47
Bilutleieoverenskomsten - VIRKE	7	0	7	
Tannteknikeroverenskomsten	5	7	-2	-29
Prinsippavtale bemanning	0	4	-4	-100
Wallboardoverenskomsten	91	102	-11	-11
Hengeavtaler med andre LO-forbund	49	47	2	4
Havbruksoverenskomsten/Veso AS	17	16	1	6
Myntoverenskomsten	12	12	0	0
Norsk Folkemuseum, Bygdø Kongsgård	8	7	1	14
Norodden A/L	7	7	0	0
Hovedtariffavtalen KS	6	10	-4	-40
Reingjetere	6	6	0	0
Andøytorg	6	6	0	0
Sandtakoverenskomsten	6	5	1	20
Torvindustri	5	6	-1	-17
Statskog	3	7	-4	-57
Sem Gjestegård	3	3	0	0
Totalt	85 027	85 625	-598	-1

Tabell 9: Avdelinger per 1.1.2015 og endringene fra 1.1.2014 fordelt per fylke

Fylke	Antall	Endring
Østfold	10	-2
Oslo/Akershus	10	
Hedmark	5	
Oppland	5	-1
Buskerud	7	
Vestfold	4	
Telemark	3	
Aust-Agder	2	
Vest-Agder	8	-1

Fylke	Antall	Endring
Rogaland	7	
Hordaland	8	-1
Sogn og Fjordane	2	
Møre og Romsdal	3	-1
Sør-Trøndelag	9	
Nord-Trøndelag	6	
Nordland	3	
Troms/Finnmark	2	
Total	94	-6

Tabell 10: Antall medlemmer per 1.1.2015 fordelt etter medlemskategori, avdeling og fylke

<i>Avdelingens navn / Fylke</i>	<i>Totalt</i>	<i>Kvinner</i>	<i>Yrkesaktive</i>	<i>Ikke yrkesaktive</i>
Fellesforbundet avdeling 2 Fredrikstad Fagforening	2 323	236	1 354	969
Fellesforbundet avdeling 26 Østfold Fagforening	2 960	508	1 734	1 226
Fellesforbundet avdeling 75 Halden Fagforening	1 349	173	987	362
Fellesforbundet avdeling 436 Papirarbeidernes Forening	791	36	461	330
Fellesforbundet avdeling 437 Greåker Arbeiderforening	142	21	75	67
Fellesforbundet avdeling 482 Glomma Papp	216	50	129	87
Fellesforbundet avdeling 483 Borregaard Fagforening	1 052	181	373	679
Fellesforbundet avdeling 638 Moss Bygningsarbeiderforening	310	1	196	114
Fellesforbundet avdeling 644 Glava Arbeidernes Fagforening	202	45	138	64
Fellesforbundet avdeling 851 Østfold	1 349	623	688	661
Østfold	10 694	1 874	6 135	4 559
Fellesforbundet avdeling 1 Oslo - Akershus	5 434	873	2 910	2 524
Fellesforbundet avdeling 10	3 715	1 955	3 222	493
Fellesforbundet avdeling 87 Kjeller Jern og Metall	493	27	349	144
Fellesforbundet avdeling 185 Flyarbeidernes Forening	2 194	139	1 721	473
Fellesforbundet avdeling 189 Trandum Jern og Metall	133	6	101	32
Fellesforbundet avdeling 530 Oslo Omegn Skog og Land	33	3	20	13
Fellesforbundet avdeling 601 Tømrer og Byggfagforening	1 132	13	899	233
Fellesforbundet avdeling 603 Oslo Bygningsarbeiderforening	2 207	31	1 710	497
Fellesforbundet avdeling 605 Rørleggernes Fagforening	1 117	12	996	121
Fellesforbundet avdeling 850 Oslo Grafiske Fagforening	2 671	647	1 035	1 636
Oslo/Akershus	19 129	3 706	12 963	6 166
Fellesforbundet avdeling 61 Elverum Jern og Metall	269	8	167	102
Fellesforbundet avdeling 71 Stange Fagforening	127	3	95	32
Fellesforbundet avdeling 103 Ringsaker	1 780	215	1 049	731
Fellesforbundet avdeling 647 Glåmdal Fagforening	1 946	342	1 114	832
Fellesforbundet avdeling 650	2 930	376	1 933	997
Hedmark	7 052	944	4 358	2 694
Fellesforbundet avdeling 23 Raufoss Jern og Metall	2 607	509	1 774	833
Fellesforbundet avdeling 54 Gjøvik Jern og Metall	1 320	364	873	447
Fellesforbundet avdeling 156 Midt-Gudbrandsdal	158	30	95	63
Fellesforbundet avdeling 670	3 678	729	2 382	1 296
Fellesforbundet avdeling 678 Hunton Arbeiderforening	106	4	67	39
Oppland	7 869	1 636	5 191	2 678
Fellesforbundet avdeling 30 Drammen og Omegn	3 069	668	1 610	1 459
Fellesforbundet avdeling 43 Øvre Buskerud Fagforening	2 946	704	2 014	932
Fellesforbundet avdeling 95	2 123	494	1 502	621
Fellesforbundet avdeling 426 Tofte og Hurum	0	0	0	0
Fellesforbundet avdeling 441 Sunland Papirarbeiderforening	151	48	67	84
Fellesforbundet avdeling 468 Follum Bruks Arbeiderforening	268	22	84	184
Fellesforbundet avdeling 614 Byggfag Drammen-Bærum	1 073	12	864	209
Buskerud	9 630	1 948	6 141	3 489
Fellesforbundet avdeling 7 Vestfold	2 711	293	1 757	954
Fellesforbundet avdeling 34 Søndre Vestfold Fagforening	2 062	336	1 490	572
Fellesforbundet avdeling 50 Vestfold Nord	993	215	602	391
Fellesforbundet avdeling 111 Holmestrand Jern og Metall	611	106	332	279

<i>Avdelingens navn / Fylke</i>	<i>Totalt</i>	<i>Kvinner</i>	<i>Yrkesaktive</i>	<i>Ikke yrkesaktive</i>
Vestfold	6 377	950	4 181	2 196
Fellesforbundet avdeling 8 Telemark	3 597	359	2 595	1 002
Fellesforbundet avdeling 39 Industri & Service	2 604	492	1 827	777
Fellesforbundet avdeling 55 Kragerø og Omegn	313	58	142	171
Telemark	6 514	909	4 564	1 950
Fellesforbundet avdeling 9 Østre Agder	2 497	568	1 688	809
Fellesforbundet avdeling 727 Nidarå Sagarbeiderforening	87	5	71	16
Aust-Agder	2 584	573	1 759	825
Fellesforbundet avdeling 3 Agder Fagforening	2 640	530	1 827	813
Fellesforbundet avdeling 58 Mandal Fagforening	929	119	617	312
Fellesforbundet avdeling 82 Søgne Jern og Metall	215	13	176	39
Fellesforbundet avdeling 106 Flekkefjord og Kvinesdal	532	72	401	131
Fellesforbundet avdeling 194 Lister Fagforening	925	202	805	120
Fellesforbundet avdeling 224 Kristiansand Støperi				0
Fellesforbundet avdeling 724 Wallboard Fagforening	149	8	99	50
Fellesforbundet avdeling 855 Sør-Øst Grafiske Fagforening	861	323	445	416
Vest-Agder	6 251	1 267	4 370	1 881
Fellesforbundet avdeling 25	3 993	676	2 922	1 071
Fellesforbundet avdeling 44 Sandnes & Omegn	2 083	438	1 460	623
Fellesforbundet avdeling 57 Nord-Rogaland	3 123	420	2 499	624
Fellesforbundet avdeling 91 Jæren	1 158	163	789	369
Fellesforbundet avdeling 176 Dalane Fagforening	1 027	200	804	223
Fellesforbundet avdeling 730	1 729	33	1 464	265
Fellesforbundet avdeling 854 Sørvestlandet Grafisk	699	204	315	384
Rogaland	13 812	2 134	10 253	3 559
Fellesforbundet avdeling 5	6 794	1 071	4 794	2 000
Fellesforbundet avdeling 64 Folgefonn Fagforening	903	127	753	150
Fellesforbundet avdeling 100 Marinestasjonens Fagforening	524	14	352	172
Fellesforbundet avdeling 118 Sunnhordland	2 452	277	1 865	587
Fellesforbundet avdeling 266 Hordaland Hotell og Restaurant	1 786	1 267	1 498	288
Fellesforbundet avdeling 741 Odda Bygningsarbeiderforening	112	3	94	18
Fellesforbundet avdeling 747 Unionen Fagforening	3 272	102	2 757	515
Fellesforbundet avdeling 750 Rørleggersvendenes Forening	387	10	370	17
Fellesforbundet avdeling 856 Vestnorsk Grafiske Fagforening	709	174	315	394
Hordaland	16 939	3 045	12 798	4 141
Fellesforbundet avdeling 19 Sogn & Fjordane Fagforening	2 021	405	1 582	439
Fellesforbundet avdeling 180 Florø	519	24	394	125
Sogn og Fjordane	2 540	429	1 976	564
Fellesforbundet avdeling 29 Søre Sunnmøre	2 000	274	1 521	479
Fellesforbundet avdeling 31 Sunnmøre	2 743	537	2 070	673
Fellesforbundet avdeling 65	4 872	726	3 791	1 081
Møre og Romsdal	9 615	1 537	7 382	2 233
Fellesforbundet avdeling 12	4 344	535	3 256	1 088
Fellesforbundet avdeling 80 Røros og Holtålen Fagforening	465	95	342	123
Fellesforbundet avdeling 207 Ørland Jern og Metall	74	3	56	18
Fellesforbundet avdeling 250 Hotell, Restaurant og Reiseliv	1 200	911	949	251
Fellesforbundet avdeling 762 Rørleggernes forening	383	7	315	68
Fellesforbundet avdeling 764 Malernes Forening	400	15	343	57
Fellesforbundet avdeling 765 Trondheim	1 268	10	1 116	152

<i>Avdelingens navn / Fylke</i>	<i>Totalt</i>	<i>Kvinner</i>	<i>Yrkesaktive</i>	<i>Ikke yrkesaktive</i>
Fellesforbundet avdeling 768 Trondheim Bygning	817	16	636	181
Fellesforbundet avdeling 857 Midt-Norge Grafiske Fagforening	788	254	357	431
Sør-Trøndelag	9 739	1 846	7 370	2 369
Fellesforbundet avdeling 28 Stjørdal og Omegn	1 328	368	984	344
Fellesforbundet avdeling 108 Innherred Fagforening	2 235	224	1 694	541
Fellesforbundet avdeling 146 Namdal Fagforening	1 236	100	928	308
Fellesforbundet avdeling 461	502	17	324	178
Fellesforbundet avdeling 576	1 794	264	1 376	418
Fellesforbundet avdeling 792 Bindal	94	17	36	58
Nord-Trøndelag	7 189	990	5 342	1 847
Fellesforbundet avdeling 53 Nordre-Nordland og Sør-Troms	3 608	588	2 771	837
Fellesforbundet avdeling 89 Salten Fagforening	1 381	200	1 088	293
Fellesforbundet avdeling 143 Helgeland	3 985	683	2 676	1 309
Nordland	8 974	1 471	6 535	2 439
Fellesforbundet avdeling 74 Nord-Hålogaland	3 226	461	2 567	659
Fellesforbundet avdeling 252 Tromsø Hotell og Restaurant	561	389	388	173
Troms/Finnmark	3 787	850	2 955	832

Tabell 11: Antall tiltak og deltakere på kurs i 2014 fordelt etter område

ADK-område	Antall tiltak	Antall deltakere
Øst	50	856
Indre-Øst	22	418
Sør-Øst	33	607
Sør-Vest	32	554
Vest	40	698
Midt-Norge	50	613
Nord-Norge	30	428
Petroleumsforum	2	21
I alt	259	4 195

Mange medlemmer som arbeider innenfor havbruk må langt til havs for å utføre jobben sin. Forsidebildet er hentet fra et av anleggene til Marine Harvest på Helgelandskysten.
Foto: Håvard Sæbø

